

Energiaturud - 2019 Aprill

15.04.2019

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind aprillis oli 42,18 €/MWh; süsteemihind oli 40,82 €/MWh;
- Eesti, Läti ja Leedu hinnapiirkonnas oli elektri börsihind aprillikuus kõige kõrgem, Soome hind oli Eesti hinnast 0,74 euro võrra madalam.
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 17,81 €/MWh, langes märtsikuuga võrreldes 8,15%. "Baltic Gas Spot Indexi (BGSI)" hind oli 17,64 €/MWh, langes märtsi võrreldes 10,14%

Energiahinnad

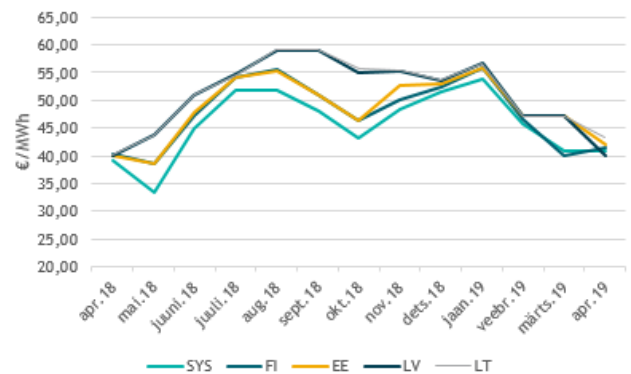
Elektri börsihinnad

Elektribörs		Keskmine hind (€/MWh)		
		2019 Aprill	2019 märts	2019 veebruar
Nord Pool (SYS)		40,82	40,86	45,86
EPEX* (base/ peak)	ELIX	33,16 / 32,93	25,70 / 27,20	40,58 / 44,05
	PHELIX	37,92 / 38,20	30,67 / 32,85	41,37 / 45,39
	France	37,21 / 37,87	33,50 / 34,97	46,60 / 48,74

* EPEX - European Power Exchange

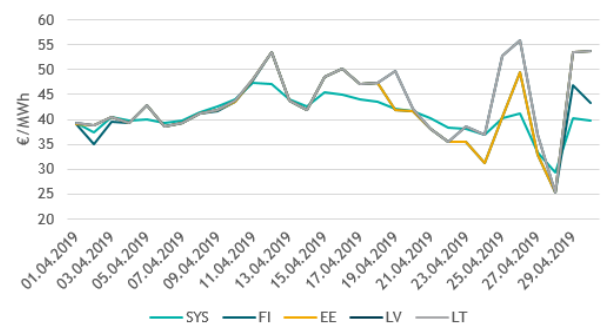
Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) aprilli hinnad tõusid kuises võrdluses kõigis hinnapiirkondades. Kõrgeim oli hind Eestis, Lätis ja Leedus. Süsteemihind langes eelmise kuuga võrreldes 0,1%. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energiahindade mõjurid](#) all.

NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2019 aprill	2019 märts	2019 veebruar
Eesti	42,18	40,10	47,28
Läti	43,52	40,07	47,28
Leedu	43,52	39,99	46,97
Soome	41,44	40,01	46,76

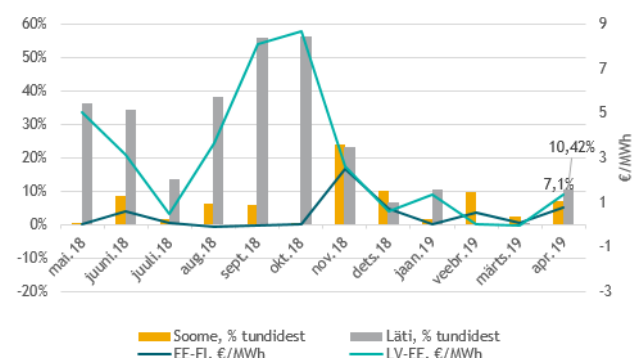

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

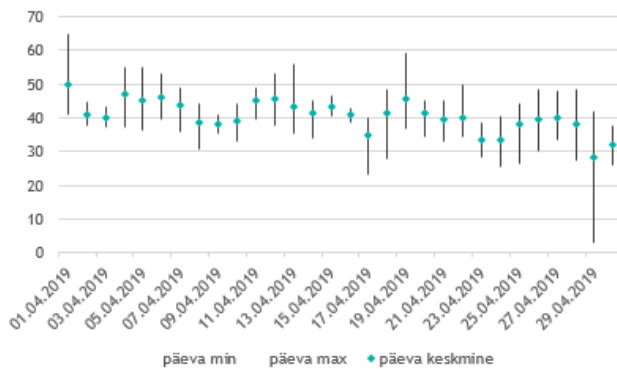
Aprill 2019 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	11,21	40,82	62,73
NP Soome	2,18	41,44	80,25
NP Eesti	2,18	42,18	99,99
NP Läti	2,18	43,52	99,99
NP Leedu	2,18	43,52	99,99

NP päeva keskmised hinnad 2019. aasta aprillis.

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus aprillis 2019.

39,58% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna aprilli kuu järgmise päeva tunnihindadest jäid vahemikku 40-45 €/MWh, 34,58% oli hind alla 40 €/MWh ja ülejäänud tundidel oli hind üle 45 €/MWh. Seitsmel päeval oli päevaste miinimum ja maksimumhindade erinevus üle 30 €/MWh. Maksimaalne päevane kõikumine oli 81,93€/MWh.

Maagaasi hulgituru hind

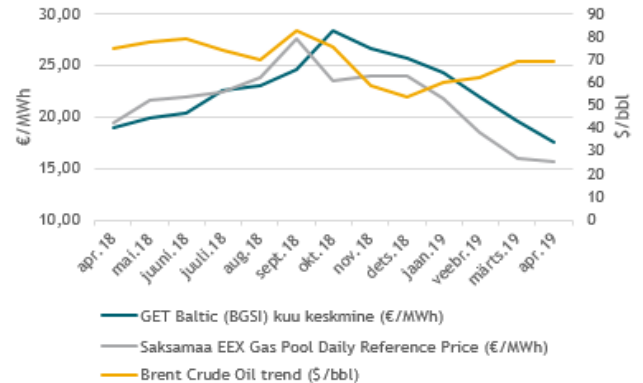
Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Aprill 2019 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	17,64	-10,14%	16,8	19,76
	Eesti	17,81	-8,15%	16,8	19,76
	Läti	17,04	-11,34%	16,8	18,35
	Leedu	17,65	-10,45%	17,1	18,7
Soome Kaasupörssi**		22,67	-14,90%	22,5	24,39
GASPOOL***		15,65	-2,61%	14,07	17,47

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupörssi hindu korrigeeritud 10% võrra. *** EGI - European Gas Spot Index

Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Aprill 2019	Märts 2019	Veebruar 2019
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	21,82...27,45	20,56...23,17	18,7...23,55
€/€ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,115	1,1235	1,1416
Toornafta hind (Brent) (\$/bbl) kuu lõpu seis	69,14	69,18	62,64

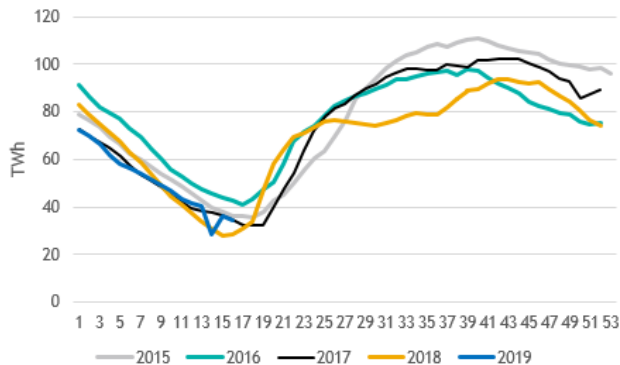
Aprillis langes toornafta hind 69,14 dollarini barrelist. CO₂ emissioonikvootide hinnad on võrreldes eelmise kuuga tõusnud ja jäid aprillis vahemikku 21,82...27,45€/t.

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli aprilli lõpus ca 28,4% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), eelneval neljal aastal on reservuaaride täituvus samal ajal olnud ligi 29%.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2015-2019

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Aprill 2019*	Võimsus- voog, tunde	Turule antud võimsu- sest kasutat ud	100% turule antud võim- susest kasutuses, tunde	Pudelikaal ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	44/720 (160/743)	0,87% (4,44%)	0/720 (1/743)	0/720 (1/743)
FI>EE	635/720 (507/743)	41,47% (24,12%)	52/720 (20/743)	55/720 (23/743)
EE>LV	576/720 (299/743)	36,72% (10,63%)	74/720 (1/743)	120/720 (3/743)
LV>EE	68/720 (282/743)	2,26% (10,91%)	1/720 (15/743)	1/720 (17/743)

* Võrdlus eelmise kuuga

Aprill 2019*	Piirang, tunde****	Pudelikaala tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	84/720 (1/743)	0/720 (0/743)	0/720 (0/743)
FI>EE	48/720 (1/743)	35/720 (22/743)	
EE>LV	664/720 (743/743)	7/720 (0/743)	
LV>EE	225/720 (416/743)	0/720 (1/743)	

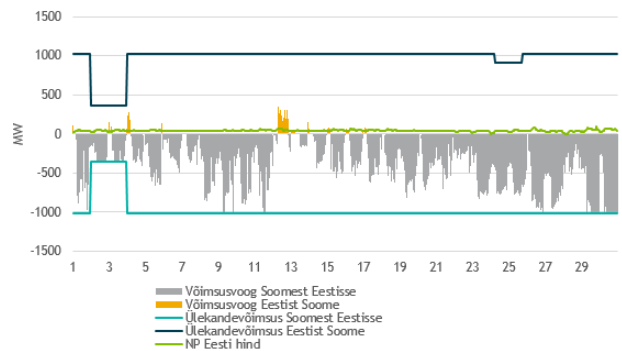
* Võrdlus eelmise kuuga

** Normaalrežiimiks antud kontekstis loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid ja puudusid ka temperatuuridest tingitud piirangud.

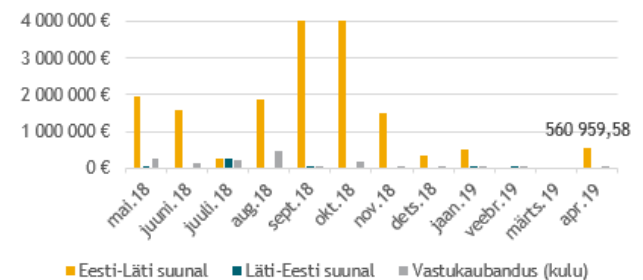
*** Alalisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkroonala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

****Piirangu alla arvestatakse ka temperatuuridest tingitud piirangud liinidel.

Eesti-Soome

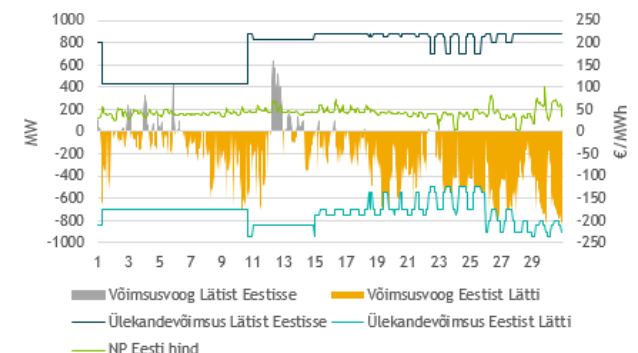

NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2019. a aprillis

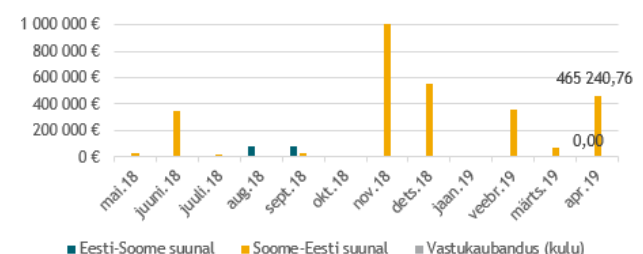

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastu-kaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2019. a aprillis

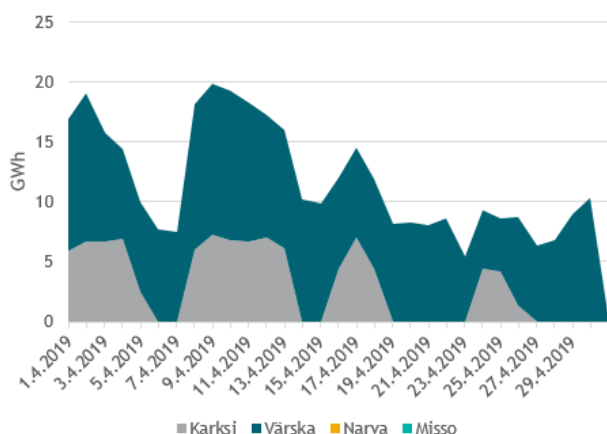

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Aprill 2019	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tüpu-koormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik (keskmine)		
Karksi	73,5	48,87	7,3	94,8
Värskas	42,0	28,30	12,54	261,6
Narva	31,5	0	0	0

Aprillis toimus Eesti gaasivarustus Karksi ja Värskas gaasimõõtejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 5,5 ja 19,9 GWh vahele.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2019. aasta aprillis

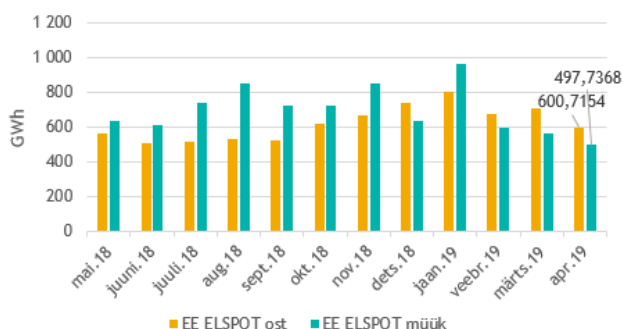
Bilansiplaanide mittekinnitamist ja pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist ei esinenud.

Aprillis kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

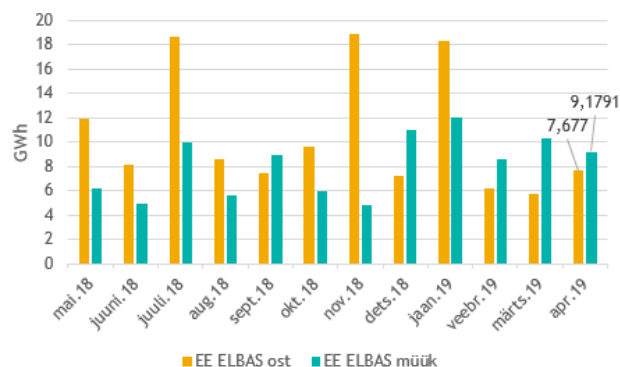
Asjaomane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Päevasisene kindel võimsus	Implicit-Järgmise päeva kindel võimsus
Karksi sissevool	0	89 700 000	4 189 000	1 007 000
Värskas sissevool	24 800 000	205 677 000	41 107 500	0
Misso sissevool	0	82 350	5 565	0

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdud kogused

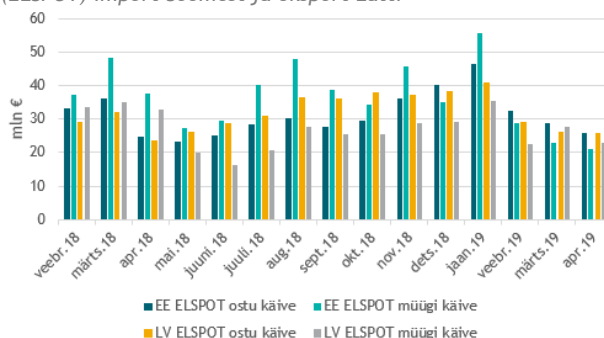

Viimase 12 kuu NP päevasisele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalistes ostsid aprillis siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 93,3% ulatuses ehk 608,4 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 89% ehk 506,9 GWh.

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Lätti

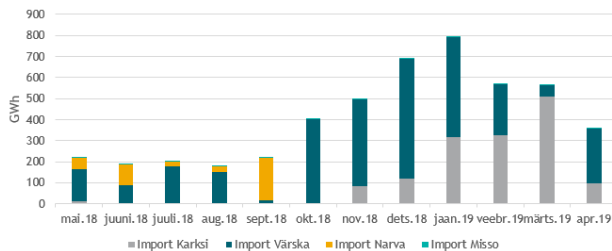
Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdud koguste käive

NP Eesti hinnapiirkonna aprillis järgmise päeva ostetud koguste käive oli 25,96 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 25,75 mln eurot. Müüdud elektrienergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 21,11 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 22,85 mln eurot.

Maagaasi import

Aprillis imporditi maagaasi Eestisse 356,61 GWh. Märtsiga võrreldes on seda 36,7% vähem ning 2018.a aprilliga

võrreldes 9,4% vähem. Enamik gaasist imporditi Värskas GMJ kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

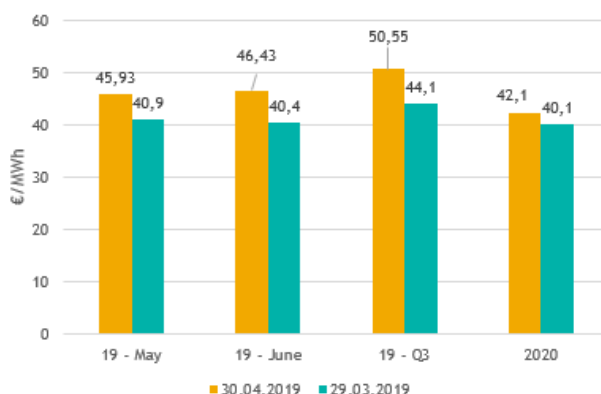
Bilansiplaanide järgi importisid bilansihaldurid aprillis gaasi Karksi, Värskas ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Aprill 2019	Märts 2019
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,80	13,81
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,420	9,453
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,45	10,48

Elektri tulevikutehingud

Nasdaq OMX Commodities 2019. aasta aprilli viimase kauplemispäeva (30.04.2019) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2019. a maiks 40,85 €/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2019. aasta mai tootel 5,08€/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb mai keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 45,93 €/MWh (märtsi lõpu tehingute põhjal 40,9 €/MWh).

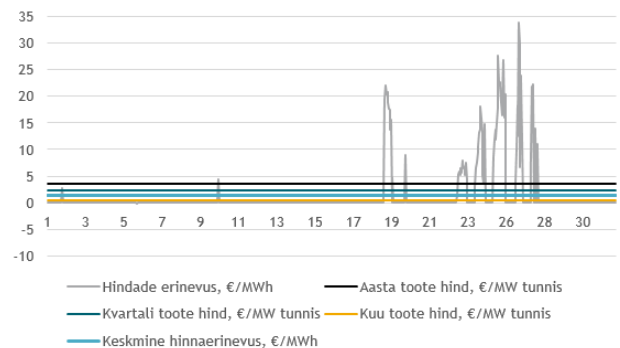
NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tulevikutehingute hindade põhjal

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2020. a futuuride baas- ja tipukoormuse tunnihind	
	30.04.2019	29.03.2019
Phelix Power Futures (Saksamaa)	49,33 / 59,35	45,98 / 56,62
French Financial Futures (Prantsusmaa)	52,52 / 65,45	49,43 / 63,26

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tšiks kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2019	23.10.2019	300	3,52	4/20	-
Q2-19	04.02.2019	50	2,21	4/8	-
Aprill 2019	21.03.2019	150	0,38	5/15	1,34

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2019. a aprillis.

Aprillis oli süsteemihaldurite riskimaandamisinstrumentide tulu 400 030 €

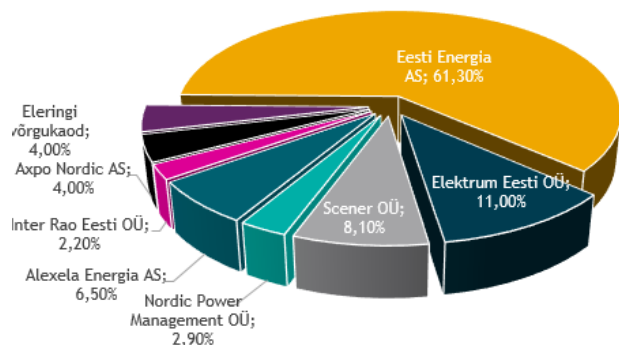
23.04.2019 toimus mai kuu oksjon, kus 150 MWh võimsus jagunes 3 turuosalise vahel, osalejaid oli kokku 17. Toote hinnaks kujunes 3,11 €/MW.

Alates 2019. aastast korraldatakse võimsuste oksjoneid üle-Euroopalisel platvormil (Singel Allocation Platform (SAP), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)). Kogu täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav JAO veebilehel.

Bilansihaldurite portfelliid

Tabelites on bilansihaldurite portfelliid osakaalud süsteemi tarbimisest arvatud bilansihalduri bilansipiirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiporfelliid turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiporfelliid sisaldab ka portfelliid kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikoguseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahdade alusel aprill 2019

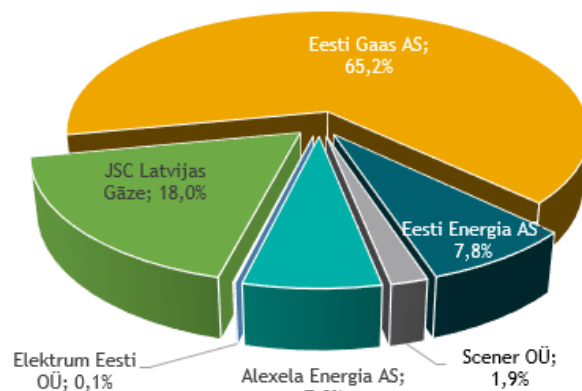
Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal EES tarbimisest, %	Aprill 2019	Märts 2019	Veebruar 2019
Eesti Energia AS	61,3	61,9	62
Elektrum Eesti OÜ	11	10,6	10,4
Scener OÜ	8,1	7,6	7,3
Alexela Energia AS	6,5	6,9	7
Nordic Power Management OÜ	2,9	3,1	2,9
Axpo Nordic AS	4	4,1	4,2
Inter Rao Eesti OÜ	2,2	2,2	2,1
Eleringi võrgukaod	4	3,5	4

Bilansihaldurite portfelli osakaalud vastavalt tootmismahdadele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Aprill 2019	Märts 2019	Veebruar 2019
Eesti Energia AS	82,7	84,5	86,8
Scener OÜ	10,5	8,9	7,6
Nordic Power Management OÜ	2,3	2,0	1,7
Fortum Eesti AS	2,3	2,2	2
Elektrum Eesti OÜ	0,8	1,1	0,9
Alexela Energia AS	1,3	1,2	1

Gaas

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahdade alusel aprill 2019

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Aprill 2019	Märts 2019	Veebruar 2019
Alexela Energia AS	7	5,9	5,6
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	7,8	8,2	9,6
Eesti Gaas AS	65,2	60	58,5
Elektrum Eesti OÜ	0,1	0	0
Scener OÜ	1,9	1,7	1,7
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze	18	24,1	24,5

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad: Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupörssi, Platts, Euroopa Keskpank, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamise seoses võivad tekkida.